

Underlag till lokalförsörjningsplan 2017-2030

Sammanfattning

Under de kommande tre åren kommer fem **vård- och omsorgsboenden** med sammanlagt 325 platser att byggas inom kommunen. Därmed finns det goda förutsättningar för att kunna upphandla önskat antal platser och därmed tillgodose framtida behov av vård- och omsorgsplatser i kommunen. Det innebär även att det finns möjlighet för socialförvaltningen att minska köpen av externa platser, genom att upphandla fler boendeplatser enligt lagen om offentlig upphandling, LOU.

I dagsläget köper socialförvaltningen sju externa **grupp- och servicebostadsplatser**. Med behovsprognosen som grund är det troligt att socialförvaltningen kommer att behöva köpa någon ytterligare extern plats under kommande år.

När servicebostäderna på Hasselbacken och gruppboendestaden på Strandvägen står färdiga år 2018 är behovet av platser tillgodosett. Tillsammans med de övriga planerade grupp- och servicebostädernas kapacitet bedömer socialförvaltningen att Tyresö kommun ska kunna möta behovet av såväl grupp- som serviceplatser under perioden 2017-2030. Eventuellt kan även personer som är placerade utanför kommunen erbjudas plats på boenden i Tyresö kommun.

Socialförvaltningen behöver utöver den planerade utökningen av **socialpsykiatriplatser** de kommande åren få tillgång till fler lägenheter för målgruppen personer med psykiskt funktionsnedsättning. Orsaken till den ökade efterfrågan är att fler personer än tidigare blivit diagnostiserade med någon form av psykisk funktionsnedsättning.

Tillgången till ett större antal lägenheter behövs, dels för att få ner kostnaderna, och dels för att kunna tillgodose insatserna i den egna kommunen. En annan viktig aspekt av frågan är att insatsernas kvalitet är betydligt lättare att styra om den utförs i den egna kommunen - genom en mer kontinuerlig uppföljning.

Vård- och omsorgsboende

Kommunen är enligt lag ansvarig för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre med behov av särskilt stöd. Särskilt boende för äldre avser särskilda boendeformer för äldre enligt 5kap. 5 § SoL, och är samlingsnamnet för vård- och omsorgsboende och korttidsboende.

Behovet av vård- och omsorgsplatser i en kommun är beroende av flera faktorer. Socialförvaltningen har identifierat en ökande samt åldrande befolkning som de viktigaste faktorerna. Tillgången på trygghetsboenden och den genomsnittliga boendetiden på vård- och omsorgsboendena är andra faktorer som påverkar behovet av boendeplatser. Även i vilken omfattning avancerad sjukvård kan bedrivas i den egna bostaden inverkar på behovet.

Behov av boendeplatser förändras över tid, tillsammans med ovan nämnda faktorer. Vad människor önskade sig igår är nödvändigtvis inte samma som i morgon. I dag är till exempel den genomsnittliga boendetiden betydligt kortare än för tio år sedan. Förutsättningar förändras till exempel även genom att t.ex. nya boendeformer utvecklas (trygghetsboende) vilket också påverkar efterfrågan på vård- och omsorgsplatser.

Befintliga boendeplatser

I kommunen finns i dagsläget 236 permanenta platser på vård- och omsorgsboenden. Utöver dessa köper socialförvaltningen ytterligare 36 platser utanför kommunen. Föregående års behovsanalys förutspådde en volym på 305 platser vid början av år 2017. Trots befolkningsökningen under föregående år, var behovet av vård- och omsorgsplatser relativt oförändrat.

Tabell 1: Befintliga vård- och omsorgsplatser 2017

Befintliga vård- och omsorgsplatser 2017	Platser
Björkbacken	104
Krusmyntan	52
Trollängen	59
Ängsgården	21
Köpta platser	36
Totalt	272

Björkbacken drivs av Tyresö kommun medan Krusmyntan, Trollängen och Ängsgården drivs i privat regi. Därutöver köper socialförvaltningen ytterligare platser på boenden utanför kommunen. En del av dessa platser är avsedda för brukare med särskilda behov.

Befolkningsprognos

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen. Detta innebär också en betydande ökning av individer över 65 år i behov av vård- och omsorgsboende.

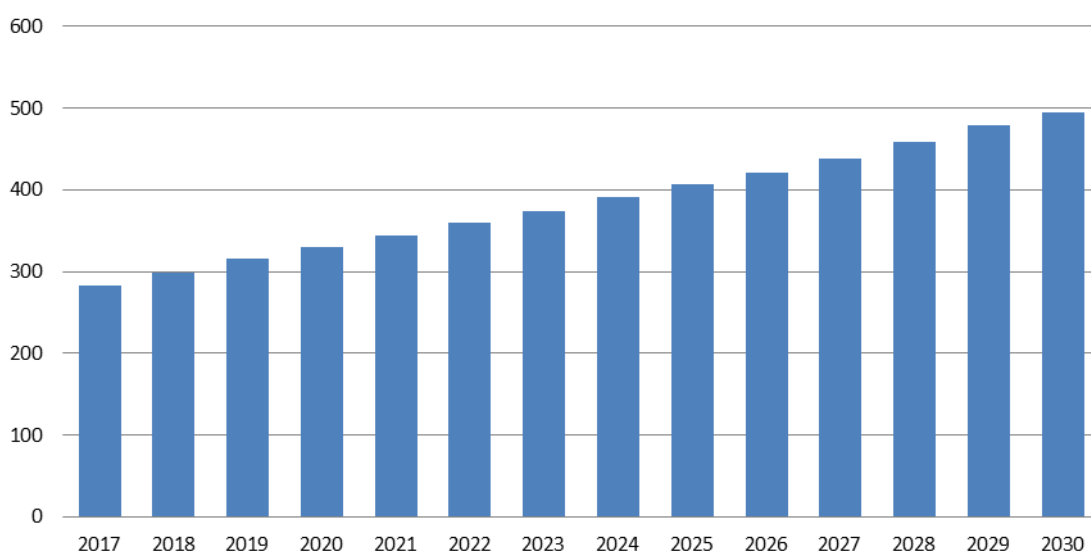
Tabell 2: Prognos antal invånare 65 år och äldre, 2017-2030

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
65-69	1 927	1 852	1 838	1 814	1 851	1 943	2 043	2 175	2 314	2 419	2 544	2 658	2 863	3 089
70-74	2 367	2 276	2 179	2 045	1 921	1 848	1 770	1 733	1 713	1 746	1 836	1 936	2 068	2 199
75-79	1 649	1 829	1 955	2 065	2 159	2 163	2 080	1 981	1 862	1 751	1 686	1 619	1 591	1 574
80-84	1 062	1 109	1 177	1 246	1 294	1 378	1 533	1 639	1 736	1 817	1 820	1 757	1 675	1 577
85-89	584	611	645	668	723	748	783	835	888	925	991	1 110	1 195	1 269
90-94	239	251	263	278	282	309	324	342	356	385	401	423	455	485
95-w	46	53	65	73	77	80	85	92	98	100	110	116	123	129
Summa	7 874	7 981	8 122	8 189	8 307	8 469	8 618	8 797	8 967	9 143	9 388	9 619	9 970	10 322

Av det totala antalet personer 65 år och äldre i Tyresö kommun, hade 3 procent behov av vård- och omsorgsboende i december 2016. Andelen personer i åldern 65-84 år som bor på vård- och omsorgsboende är 2 procent. I åldersspannet 85 år och uppåt är motsvarande siffra 18 procent.

Beräkningen av framtida behov av vård- och omsorgsplatser utgår ifrån att servicegraden inom respektive ålderskategori kommer att vara konstant under prognosperioden.

Diagram 1: Prognos antal invånare 65 år och äldre med behov av vård- och omsorgsboende 2017-2030

Prognosen visar ett varaktigt ökande behov av vård- och omsorgsplatser under prognosperioden 2017-2030. Om fem år förväntas behovet ha ökat till 344 platser, en ökning med 28 procent. Om tio förväntas behovet ha ökat till 421 platser, vilket motsvarar en ökning med 56 procent.

Under perioden 2017-2030 förväntas antalet personer i åldern 65 år och äldre öka med 33 procent. Behovet av vård- och omsorgsplatser förväntas under samma period öka med 83 procent. Den stora ökningen av behovet av vård- och omsorgsplatser beror främst på att antalet personer i åldern 85 år och uppåt ökar mer i förhållande till personer i åldern 65-84 år.

Planerad utbyggnad

Tyresö kommun och Hemsö har i enlighet med socialförvaltningens behovsanalys och prognos tecknat ett samarbetsavtal. Avtalet avser ett nytt äldreboende som ska uppföras av Hemsö i centrumnära läge. Boendet är planerat att innehålla 72 bostäder och utrymmen för personal och samvaro. Boendet beräknas att stå färdigt 2020. Under 2017 pågår dessutom upphandling avseende nytt boende med tillkommande boendeplatser.

De kommande tre åren planeras fyra nya boenden att byggas i Tyresö kommun. Under 2018 beräknas vård- och omsorgsboendet Basilikan byggas. Boendet kommer att ha 63 platser. 2019 förväntas boendet Apelvägen med 55 platser vara färdigbyggt. Ett boende vid Fornudden med 63 platser är under planering med preliminär inflyttning 2020. Under 2020 beräknas även Wättingebacken med 72 platser stå färdigt. Under samma år övervägs en avveckling av Ängsgården som har 21 platser.

Tabell 3: Planerad utbyggnad av vård- och omsorgsplatser i Tyresö kommun

Planerade vård- och omsorgsboenden i Tyresö kommun	År	Platser
Basilikan	2018	63
Apelvägen	2019	55
Norra Tyresö Centrum	2020	72
Fornudden	2020	63
Wättingebacken	2020	72

Slutsatser

Tyresö kommun står inför en stor tillväxtperiod under de kommande 15 åren. Detta innebär också en ökning av personer över 65 år, som behöver vård- och omsorgsboende. Medellivslängden ökar även till följd av bättre levnadsförhållanden och medicinska framsteg.

Socialnämnden i Tyresö kommun har beslutat att platser i vård- och omsorgsboenden ska upphandlas enligt Lagen om Offentlig Upphandling, LOU. Det innebär att Tyresö kommun inte är garanterade några platser på de tidigare nämnda planerade vård- och omsorgsboendena.

Tyresö kommun och Hemsö har i enlighet med socialförvaltningens behovsanalys och prognos tecknat ett samarbetsavtal. Avtalet avser ett nytt äldreboende som ska uppföras av Hemsö i centrumnära läge. Boendet är planerat att innehålla 72 bostäder och utrymmen för personal och samvaro. Boendet beräknas att stå färdigt 2020. Under 217 pågår dessutom upphandling avseende nytt boende med tillkommande boendeplatser.

Under de kommande tre åren kommer fem boenden med sammanlagt 325 platser att byggas inom kommunen. Därmed finns det mer än goda förutsättningar för att kunna upphandla önskat antal platser och därmed tillgodose framtida behov av vård- och omsorgsplatser i Tyresö kommun. Det innebär även att det finns möjlighet för socialförvaltningen att minska köpen av externa platser genom att upphandla fler boendeplatser enligt LOU. Förvaltningen kommer dock att även fortsatt behöva köpa cirka 15 platser för personer med särskilda behov, som inte kan tillgodoses inom kommunens egna boenden.

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS

Bostad med särskild service innebär ett boende där omvårdnad samt fritids- och kulturella aktiviteter ingår i boendet. Det kan vara en gruppboende som består av ett mindre antal lägenheter med delat gemensamhetsutrymme och fast personalbemanning dygnet runt eller en serviceboende som innebär ett boende i en separat lägenhet i närheten av gemensamhetsutrymmen - där personal finns tillgänglig.

Befintliga boendeplatser

I dagsläget finns det 107 personer i Tyresö som bor i grupp- eller serviceboende.

50 personer bor i gruppboenden. 28 av dem bor i kommunala gruppboenden, 18 bor i gruppboenden som drivs som entreprenader och 4 bor i privata boenden utanför kommunen.

57 personer bor i serviceboenden. 54 av dem bor i kommunala serviceboenden och 3 personer bor på boenden i privat regi utanför kommunen.

Tabell 4 och 5: Befintliga boendeplatser

Gruppboenden	Platser	Serviceboenden	Platser
Kommunal regi	28	Kommunal regi	54
Entreprenad	18	Entreprenad	
Köpta platser	4	Köpta platser	3
Totalt	50	Totalt	57

Befolkningsprognos

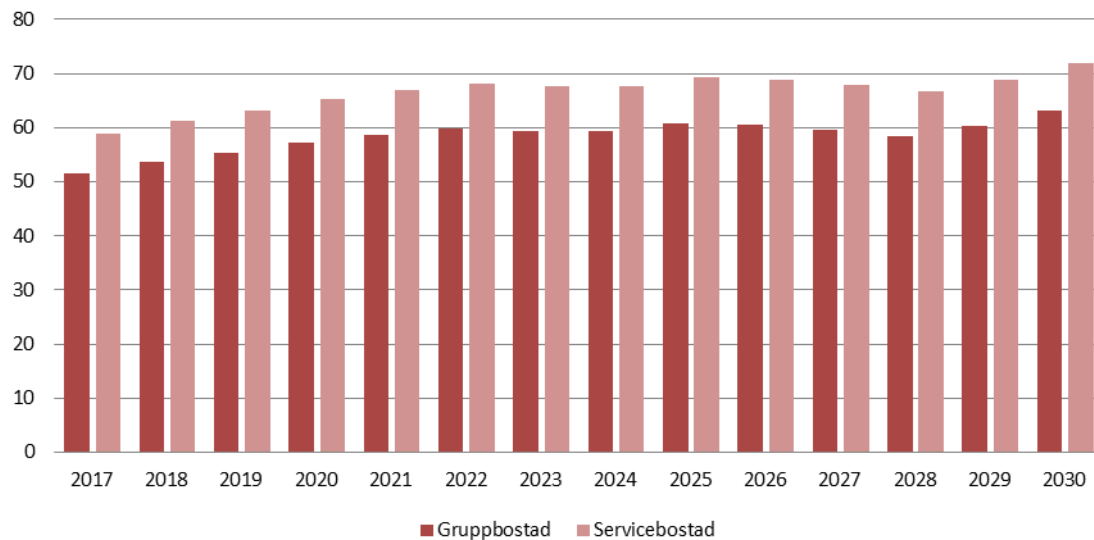
De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen. Detta innebär också en ökning av vuxna i behov av bostad med särskild service enligt LSS.

Tabell 6: Prognos antal invånare 2017-2030

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	545	573	625	632	646	653	654	653	656	648	649	648	651	643
1-5	3 139	3 297	3 489	3 538	3 652	3 723	3 764	3 787	3 825	3 823	3 842	3 856	3 875	3 852
6	635	639	742	759	718	765	784	804	811	817	827	834	840	842
7-12	4 156	4 145	4 207	4 266	4 342	4 363	4 440	4 566	4 720	4 779	4 843	4 959	5 039	5 087
13-15	2 013	2 077	2 152	2 141	2 145	2 190	2 186	2 149	2 106	2 163	2 271	2 337	2 362	2 383
16-18	1 880	1 956	2 014	2 086	2 137	2 179	2 165	2 164	2 211	2 203	2 172	2 131	2 198	2 298
19-64	27 444	28 198	29 643	30 023	30 460	30 770	31 031	31 268	31 612	31 733	32 036	32 363	32 621	32 562
65-79	5 943	5 957	5 972	5 923	5 932	5 953	5 893	5 889	5 889	5 916	6 065	6 213	6 523	6 862
80+	1 931	2 024	2 151	2 266	2 375	2 514	2 724	2 908	3 078	3 227	3 322	3 405	3 449	3 460
Summa	47 686	48 866	50 995	51 634	52 407	53 110	53 641	54 188	54 908	55 309	56 027	56 746	57 558	57 989

Av det totala antalet personer i åldersspannet 19-64 år i Tyresö kommun har 0,4 procent behov av grupp- eller serviceboende. Beräkningen av framtida behov utgår från att andelen personer i grupp- och servicebostad inom ålderskategorin 19-64 år kommer att vara konstant under prognosperioden.

Diagram 2: Prognos antal invånare med behov av grupp- eller serviceboende 2017-2030

Prognosen visar ett ökande behov av grupp- och servicebostadsplatser under prognosperioden 2017-2030. Om fem år förväntas behovet ha ökat till 120 platser, en ökning med 13 procent. Om tio år förväntas behovet ha ökat till 125 platser vilket motsvarar en ökning med 20 procent.

Planerad utbyggnad

Under 2018 förväntas åtta nya servicebostadsplatser på Hasselbacken stå färdiga för inflyttning. År 2022 beräknas åtta nya platser på Wättingebacken bli tillgängliga.

En gruppboende på Strandvägen beräknas vara klar 2018. Ytterligare en gruppboende på Apelvägen förväntas vara färdig för inflyttning 2020. Båda planerade boenden innehåller sex platser vardera.

Tabell 7 och 8: Planerad utbyggnad av grupp- och servicebostäder i Tyresö kommun

Gruppboendestäder	År	Platser	Serviceboendestäder	År	Platser
Strandvägen	2018	6	Hasselbacken	2018	8
Apelvägen	2020	6	Wättingebacken	2022	8

Slutsatser

Tyresö kommun står inför en stor tillväxtperiod inom de kommande åren. Detta innebär också en ökning av personer i behov av grupp- och servicebostäder.

I dagsläget köper socialförvaltningen sju externa platser. Med behovsprognosen som grund är det troligt att socialförvaltningen behöver köpa någon ytterligare extern plats under kommande år.

När servicebostäderna på Hasselbacken och gruppbostaden på Strandvägen står färdiga 2018 är behovet av platser tillgodosett. Tillsammans med de övriga planerade grupp- och servicebostädernas kapacitet, bedömer socialförvaltningen att Tyresö kommun ska kunna möta behovet av såväl grupp- som serviceplatser under perioden 2017-2030. Eventuellt kan även personer som är placerade utanför kommunen erbjudas plats på boenden i Tyresö kommun.

Boende socialpsykiatri

Idag har socialförvaltningen ett antal lägenheter till sitt förfogande för att erbjuda stöd till personer med socialpsykiatrisk problematik. Syftet är att genom beviljade insatser hjälpa personen att bli så självständig som möjligt, och att personen på sikt ska kunna erhålla en lägenhet på den reguljära bostadsmarknaden. Lägenheterna är en del i en boendekedja där målsättningen är att den boende ska ta sig ut på den reguljära bostadsmarknaden, bland annat med hjälp av boendestöd

Befintliga boendeplatser

Socialpsykiatri i kommunal regi bedrivs i Hästskoverksamheten, och platserna delas mellan verksamhetsområdena individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Socialpsykiatri inom individ- och familjeomsorgen består av tio dubbeldiagnosboendeplatser och tre mellanboendeplatser. Utöver platserna i kommunal regi köps för närvarande fem platser av privata utförare. De externa placeringarna är för brukare som av olika skäl inte kan vara på Hästskoverksamheten.

Socialpsykiatri för omsorgen om personer med funktionsnedsättning består av tio stödboendeplatser och tre mellanboendeplatser. Utöver platserna i kommunal regi köps för närvarande 27 platser av privata utförare.

Tabell 9 och 10: Befintliga boendeplatser

Socialpsykiatri IFO	Platser	Socialpsykiatri FO	Platser
Dubbeldiagnos	10	Stödboende	10
Mellanboende	3	Mellanboende	3
Köpta platser	5	Köpta platser	27
Totalt	18	Totalt	40

Befolkningsprognos

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen. Detta innebär också en ökning av vuxna i behov av socialpsykiatriplatser.

Tabell 11: Prognos antal invånare 2017-2030

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	545	573	625	632	646	653	654	653	656	648	649	648	651	643
1-5	3 139	3 297	3 489	3 538	3 652	3 723	3 764	3 787	3 825	3 823	3 842	3 856	3 875	3 852
6	635	639	742	759	718	765	784	804	811	817	827	834	840	842
7-12	4 156	4 145	4 207	4 266	4 342	4 363	4 440	4 566	4 720	4 779	4 843	4 959	5 039	5 087
13-15	2 013	2 077	2 152	2 141	2 145	2 190	2 186	2 149	2 106	2 163	2 271	2 337	2 362	2 383
16-18	1 880	1 956	2 014	2 086	2 137	2 179	2 165	2 164	2 211	2 203	2 172	2 131	2 198	2 298
19-64	27 444	28 198	29 643	30 023	30 460	30 770	31 031	31 268	31 612	31 733	32 036	32 363	32 621	32 562
65-79	5 943	5 957	5 972	5 923	5 932	5 953	5 893	5 889	5 889	5 916	6 065	6 213	6 523	6 862
80-w	1 931	2 024	2 151	2 266	2 375	2 514	2 724	2 908	3 078	3 227	3 322	3 405	3 449	3 460
Summa	47 686	48 866	50 995	51 634	52 407	53 110	53 641	54 188	54 908	55 309	56 027	56 746	57 558	57 989

Av det totala antalet personer i åldersspannet 19-64 år i Tyresö kommun har 0,2 procent behov av socialpsykiatriboende. Beräkningen av framtida behov utgår från att andelen personer med behov av socialpsykiatriboende inom ålderskategorin 19-64 år kommer att vara konstant under prognosperioden.

Tabell 12: Prognos antal invånare med behov av socialpsykiatriboende inom individ- och familjeomsorgen 2017-2030

Platser	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dubbeldiagnos	10	10	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	12
Mellanboende	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Köpta platser	7	10	12	12	12	13	13	14	14	15	15	15	15	15
Totalt	20	23	26	26	26	27	27	29	29	30	30	30	30	30

Prognosen visar ett ökande behov av socialpsykiatriplatser för individ- och familjeomsorgen under perioden 2017-2030. Om fem år förväntas behovet ha ökat till 26 platser, en ökning med 46 procent. Om tio förväntas behovet ha ökat till 27 platser vilket motsvarar en ökning med 51 procent. I beräkningen av kommande behov inom individ- och familjeomsorgen tas även hänsyn till de 164 ensamkommande flyktingbarn som kommit till Tyresö under 2015. Av dessa förväntas 10-15 procent ha psykisk- eller missbruksproblematik.

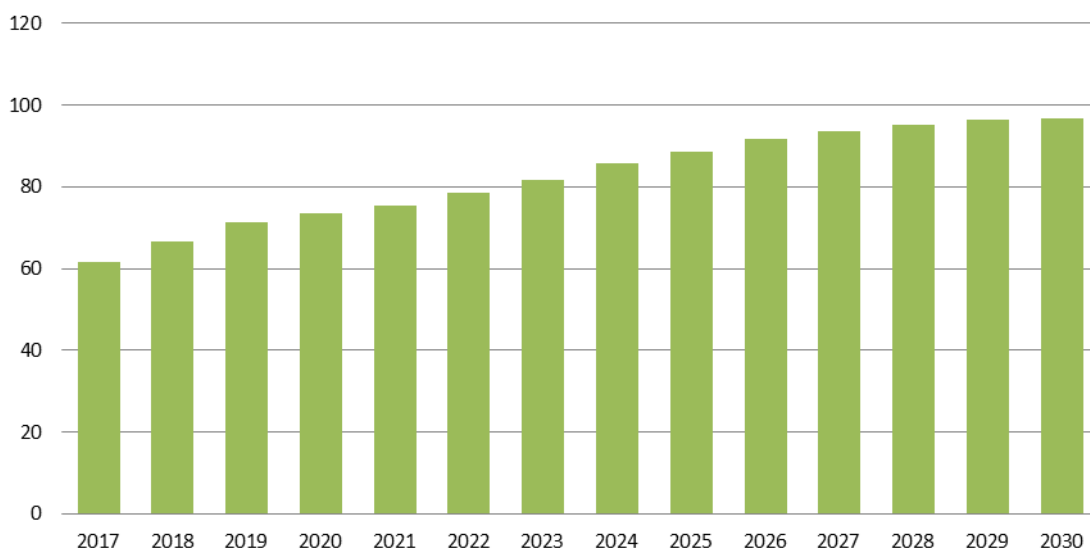
Tabell 13: Prognos antal invånare med behov av socialpsykiatriboende inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning 2017-2030

Platser	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stödboende	10	10	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	12
Mellanboende	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Köpta platser	28	30	32	33	35	37	40	43	45	47	49	50	51	51
Totalt	41	43	46	47	49	51	54	57	60	62	64	65	66	66

Prognosen visar ett ökande behov av socialpsykiatriplatser för omsorgen om personer med funktionsnedsättning under perioden 2017-2030. Om fem år förväntas behovet ha ökat till 49 platser,

en ökning med 23 procent. Om tio förväntas behovet ha ökat till 55 platser vilket motsvarar en ökning med 55 procent.

Diagram 3: Prognos antal invånare med behov av socialpsykiatriboende inom både individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning 2017-2030

Socialförvaltningens totala behov av socialpsykiatriplatser ökar under prognosperioden 2017-2030. Om fem år förväntas behovet ha ökat till 75 platser, en ökning med 22 procent. Om tio förväntas behovet ha ökat till 92 platser vilket motsvarar en ökning med 49 procent.

Planerad utbyggnad

Tyresö kommun står inför en stor tillväxtperiod inom de kommande 15 åren. Detta innebär också en ökning av personer som i behov av socialpsykiatriplatser.

För att möta det ökade behovet planeras ett nytt boende med åtta platser, vilket ska bli färdigt under 2018. Ytterligare ett boende med sex platser förväntas byggas inom en femårsperiod.

Slutsatser

Prognosen visar ett ökande behov av socialpsykiatriplatser för omsorgen om personer med funktionsnedsättning under perioden 2017-2030. Inom en tioårsperiod förväntas behovet ha ökat till 55 platser, vilket motsvarar en ökning med 55 procent.

Under de senaste två åren har behoven träningslägenheter och försökslägenheter ökat markant. Orsaken till den ökade efterfrågan är att fler personer än tidigare blivit diagnosticerade med någon

form av psykisk funktionsnedsättning. Den ökade efterfrågan tillsammans med en påtaglig bostadsbrist medför att boendekedjan inte fungerat i förväntad omfattning.

För socialförvaltningens del innebär detta att antalet köpta boendeplatser för målgruppen ökar i motsvarande grad. Det medför att insatserna för att stödja personerna utförs utanför kommunen, och till en ökad kostnad, då en köpt plats är betydligt kostsammare än om motsvarande insats utförts i den egna kommunen. Inom områdena för personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorgen köper socialförvaltningen ett 30-tal externa platser.

Socialförvaltningen behöver utöver den planerade utökningen av boendeplatser de kommande åren, få tillgång till fler lägenheter för målgruppen med psykiskt funktionsnedsättning. Dels för att få ner kostnaderna och dels för att kunna tillgodose insatserna i den egna kommunen. En annan viktig aspekt av frågan är att insatsernas kvalitet är betydligt lättare att styra om den utförs i den egna kommunen, genom en mer kontinuerlig uppföljning